

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

Затверджую
Директор ІНІУПІСН

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри медичної і
клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ПСИХОЛОГІЇ

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Клименко Іван Сергійович, доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної і клінічної психології

Робочу навчальну програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології
Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

І. С. Клименко

Робочу програму погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
225 Медична психологія
(назва освітньої програми)

16.10.2024 р.

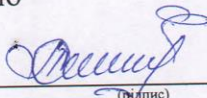
Керівник (гарант) освітньої програми

(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20__ р.

Заступник директора

(підпис)

Т.В. Нич

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) «Медична психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 225 «Медична та психологічна реабілітація»

Анотація навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 225 Медична та психологічна реабілітація.

Дисципліна є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми «Медична психологія» циклу професійної підготовки магістра медичної психології, спеціальності 225 Медична та психологічна реабілітація та розрахована на 3 кредити.

Виробнича практика студентів вищої медичної школи проводиться для персвірки та закріплення знань практичних навичок, отриманих при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також для ознайомлення з умовами роботи лікаря-психолога, з організацією лікувальної, психодіагностичної, психокорекційної та консультативної роботи, з основами етики та медичної та психологічної деонтології, для набуття й закріплення навичок, професійно необхідних лікарю-психологу.

Навчання за вищевказаною спеціальністю здійснюється протягом 6 років. Відповідно до навчального плану проходження виробничої практики з медичної психології передбачено навесні після XII семестру, коли студентом набуті відповідні знання з основних клінічних дисциплін: внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології; з профільних психологічних дисциплін: медичної та клінічної психології, патопсихології, психіатрії. Виробнича практика студентів VI курсу в обсязі професійних обов'язків лікаря психолога триває 2 тижні психіатричному стаціонарі, відділенні межових станів, відділеннях багатопрофільних лікарень.

Предметним напрямком програми є закріплення знань і умінь, отриманих при вивченні основних клінічних дисциплін: внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології; з профільних психологічних дисциплін: медичної та клінічної психології, патопсихології, психіатрії та подальше вдосконалення практичних навичок; на формування медико-психологічних вмінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та майбутній діяльності лікаря-психолога; дає можливість обирати ефективні тактики спілкування й виховання пацієнта в контексті лікувального процесу з метою його повноцінної адаптації до умов лікувального процесу.

Програма спрямована на формування у майбутніх фахівців фундаментальних знань та вмінь щодо психофізіологічного, когнітивного, емоційного тощо розвитку особистості на різних вікових стапах; на вміння надавати психологічну допомогу пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті; активно поширювати медичні знання серед пацієнтів, членів їх родин та населення щодо психологічних основ здоров'я, мотивації здорового способу життя та психогігієни.

Робоча програма складена на основі: освітньо-професійної програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр медичної психології», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 225 «Медична та психологічна реабілітація» у ПрАТ ВНЗ МАУП(Київ), (Київ - 2023);

навчального плану медичного факультету N:2 спеціальності 225 «Медична та психологічна реабілітація» на 2023-2024 навчальний рік;

положення про організацію освітнього процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП(2023);

примірної програми навчальної дисципліни «Виробнича практика з медичної психології», підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр медичної психології», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 225 «Медична та психологічна реабілітація» ПрАТ ВНЗ МАУП, Київ, 2023. рекомендацій МОН України до структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни (Київ, 2018).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки - одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів відповідності з конкретними цілями. контролюється на практичних заняттях у Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок, розв'язання клінічно-орієнтовних задач.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно навчального плану для спеціальності 225 Медична та психологічна реабілітація.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є захворювання, з методами їх діагностики та психодіагностики, оволодіння і засвоєння практичних навичок, лікування, психокорекції профілактики. Її значення полягає в тому, що вона сприяє розширенню та поглибленню практичної діяльності майбутнього фахівця.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: «Педіатрії», «Внутрішня медицина», «Хірургія», «Акушерство та гінекологія», «Онкологія. Психологічна реабілітація онкохворих», «Експериментальна психологія та психодіагностика», «Психологія особистості», «Психологічне консультування та психокорекція», «Медична психологія та психологічна реабілітація» й інтегрується з цими дисциплінами.

Закладає основи для вивчення студентами «Основи сексуальної культури», «Психологічна реабілітація», що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування знань та вмінь в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» є впровадження в практичну діяльність принципів організації та основ законодавства України з охорони здоров'я, зокрема, Закон України «Про психіатричну допомогу» та Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу», проведення психокорекції та психотерапії за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є закріплення знань і умінь, отриманих при вивченні основних клінічних дисциплін: внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології; з профільних психологічних дисциплін: медичної та клінічної психології, патопсихології, психіатрії та подальше вдосконалення практичних навичок:

- проведення курації пацієнтів в психосоматичних, психоневрологічних та психіатричних стаціонарах;
- використання результатів проведеного патопсихологічного дослідження для встановлення порушень психологічного та психічного здоров'я відповідно до МКХ-10;
- проведення психокорекції та психотерапії за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта ;
- здійснення психопрофілактики ризикована серед осіб груп ризику (нездоровий спосіб життя, поведінка, наявність тяжкого соматичного або психічного розладу в особистому/сімейному анамнезі);
- здійснення психологічної реабілітації хворим соматичного і психічного профілю із застосуванням спеціальних методик;
- надання психологічної допомоги пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті;
- активне поширення медичних знань серед пацієнтів, членів їх родин та населення щодо психологічних основ здоров'я, мотивації здорового способу життя та психогігієни
- керування при виконанні професійних обов'язків принципами медичної етики та деонтології, жорстко дотримуючись принципу конфіденційності у роботі з пацієнтом

2.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна «Виробнича практика з медичної психології».

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України другий (магістерський) рівень вищої освіти дисципліна «Виробнича практика з медичної психології» забезпечує набуття студентами наступних *компетентностей*:

2.4. **Інтегральна (К):** КК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення . інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 8. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 9. Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям
- ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12. Здатність до прийняття фахового рішення.
- ЗК 13. Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- ЗК 14. Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- ЗК 15. Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- ЗК 16. Потреба в підтримці стійкої дієвої схильності та здатність до багаторівневої адекватної рефлексії.

Спеціальні (Фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.

- ФК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- ФК 3. Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- ФК 4. Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. регістр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- ФК 5. Збір інформації про пацієнта, вибір оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного/патофизиологічного (феноменологічного, регістр-синдром) та скринінг - субклінічного діагнозу та інтерпретація результатів.
- ФК 6. Оцінювання результатів функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК 7. Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- ФК 8. Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- ФК 9. Діагностика невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги.
- ФК 10. Надання екстреної психологічної допомоги при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах: розпізнавання випадків, що потребують невідкладної психологічної допомоги і вибір тактики надання допомоги, у тому числі невідкладної допомоги.
- ФК 11. Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- ФК 12. Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- ФК 13. Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обгрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ФК 14. Здатність до використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії.
- ФК 15. Здатність проводити експертну оцінку психологічного стану особистості (медико-соціальна, військово-лікарська, психологопсихіатрична, судова, медико-педагогічна експертиза).
- ФК 16. Участь у плануванні та проведенні медико-психологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників (планування заходів щодо організації медикопсихологічної допомоги населенню на підставі аналізу епідеміологічних досліджень стану психічного та психосоматичного здоров'я населення; проведення бесід, лекцій, поширення інформаційних матеріалів).
- ФК 17. Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК 18. Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- ФК 19. Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.
- ФК 20. Оформлення медичної документації.

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
ЗК 1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професій
ЗК 2	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недовзначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обгрунтовують до фахівців та нефахівців	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК 3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем

					автономії
ЗК 4	Навички використовувати інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовувати	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
ЗК 6	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для заперечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 7	Навички міжособистісної взаємодії	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 8	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативних поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 9	Прийняття та фахова робота з культурно-ментальним розмаїттям	Мати достатні знання у сфері мультикультурного різноманіття, знати особливості спілкування, звичаїв та традицій в основних культурах	Вміти організовувати клінічне обстеження та визначати психічний стан пацієнта з урахуванням його культуральної належності	Використовувати диференційовані підходи до спілкування з пацієнтами з урахуванням культуральних особливостей	Нести відповідальність за вибір тактики спілкування з урахуванням культуральних особливостей
ЗК 10	Здатність діяти на основі етичних міркувань(мотивів)	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Знати основні критерії ефективності різних видів робіт	Вміти співставляти результати діяльності з критеріями ефективності і проводити оцінку	Здатність обґрунтовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 12	Здатність до прийняття фахового рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 13	Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективності командної роботи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК 14	Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності	Глибоко знати власну спеціальність, професійні перспективи, можливості фахового розвитку	Бути мотивованим на досягнення фахового успіху, вживати заходи для професійного росту і розвитку	Здатність встановлювати продуктивні зв'язки з колегами для досягнення фахового успіху	Нести відповідальність за недостатній фаховий рівень
ЗК 15	Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні та психологічна і психічна відновлюваність	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	Вміти застосовувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій(обставин) життя та діяльності	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції
ЗК 16	Потреба в підтримці стійкої дієвої схильності та здатність до багаторівневої адекватної рефлексії	Знати психологічні закономірності формування рефлексії	Вміти аналізувати результати діяльності і пербудовувати поведінку відповідно до результатів	Здатність пояснювати значущим оточуючим мотиви і цілі власної поведінки та необхідність змін	Нести відповідальність за невідповідальність за невідповідність власних дій реальній ситуації
Спеціальні(фахові) компетентності					
ФК 1	Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи в проекції історичного та системно-ціннісного контексту їх осмислення. Знати клінічні прояви симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого, поставити попередній діагноз захворювання та призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого шляхом застосування стандартних методик враховуючи особливості менталітету пацієнта(соціально,	На підставі всебічного аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку формулювати попередній клінічний діагноз	Дотримуючись етичних та юридичних норм та враховуючи особливості менталітету пацієнта(соціально, релігійно обумовлені перестороги) нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього клінічного

			релігійно, обумовлені перестороги)		діагнозу захворювання
ФК 2	Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань	Знати особливості розвитку патологічних станів та виникнення хвороб ґрунтуючись на підходах біопсихосоціальної взаємодії з урахуванням індивідуальності пацієнта та способах його психічного реагування та взаємодії з середовищем	Вміти інтегрувати, узагальнити отримані результати, внаслідок проведеного повного комплексного діагностичного обстеження та виокремити провідні чинники у розвитку психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів чи патології у хворого	Здатність ефективно формувати комунікативну стратегію у професійній діяльності з метою забезпечення максимально ефективної допомоги	Нести відповідальність за результати діяльності при діагностиці та надання фахової медико-психологічної допомоги
ФК 3	Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом	Знати особливості психічних реакцій та поведінки пацієнта в різних професійних ситуаціях та основні комунікативні стратегії спілкування	Вміти спілкуватися з пацієнтом з урахуванням його актуального психічного стану та індивідуально-психологічних особливостей особистості	Формувати та донести до пацієнта та фахівців власні висновки щодо принципів та характеру його стану та необхідними об'єму допомоги, враховуючи особливості менталітету пацієнта (соціально, релігійно обумовлені перестороги)	Нести відповідальність за власний психологічний стан та поведінку при спілкуванні з пацієнтами та ступінь психологічного контакту, враховуючи їх вік та особливості менталітету
ФК 4	Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики	Мати спеціалізовані знання ключових характеристик реєстр-синдромів для комплексної оцінки стану пацієнта і формування повного функціонального діагнозу з відображенням рівня адаптації та пристосувальних можливостей пацієнта	На основі багаторівневого комплексного обстеження хворого вміти формулювати повний функціональний діагноз з обґрунтуванням кожної його складової	Надавати вичерпну та ґрунтовану інформацію пацієнту та, за його бажанням, родичам стосовно повного функціонального діагнозу та особливостей лікування та забезпечення подальшої реабілітації та відновлення і інтеграції в суспільство	Нести відповідальність за встановлення реєстр-синдрому та формулювання складових функціонального діагнозу
ФК 5	Збір інформації про пацієнта, вибір оптимальних методів та проведення клінічної/психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного/патопсихологічного(феноменологічного, реєстр-синдром) та скринінг - субклінічного діагнозу та інтерпретація результатів	Мати спеціалізовані знання щодо специфіки проведення первинного інтерв'ю, бесіди, психодіагностики. Знати реєстр-синдроми	Вміти виставляти патопсихологічний діагноз: реєстр-синдром, тип організації особистості, ВКХ	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір тактики спілкування з урахуванням культурних особливостей
ФК 6	Оцінювання результатів функціональних методів діагностики психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Знати нормативні показники функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Вміти оцінювати результати проведення функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних методик, лабораторних та інструментальних досліджень	Здатність пояснювати результати параклітичних методів дослідження	Нести відповідальність за правильне трактування результатів функціональних методів діагностики, психометричних та психодіагностичних
ФК 7	Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Знати сучасні методи психологічного впливу, їх роль у системі відновлення психічного здоров'я і профілактики психічних розладів	Вміти визначати метод і об'єм його застосування для відновлення психічного здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Здатність правильно пояснити суть методики та необхідність її застосування в кожному окремому випадку лікування чи профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів	Брати на себе відповідальність за вибір методу та об'єму психологічного впливу, що застосовується з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів
ФК 8	Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу	Знати основні методи психологічного та психотерапевтичного впливу	Вміти використовувати основні методи психологічного та психотерапевтичного	Вміти використовувати комунікативні навички при застосуванні основних методів психологічного та психотерапевтичного впливу	Нести відповідальність за результат проведених психологічного та психотерапевтичного впливів
ФК 9	Діагностика невідкладних станів, надання невідкладної медичної допомоги	Знати основні види невідкладних станів, їх симптоми та методи діагностики	Вміти надавати невідкладну допомогу	Опанувати навички комунікації з пацієнтами в екстрених ситуаціях	Брати на себе відповідальність за прийняття рішень при виникненні невідкладних станів
ФК 10	Надання екстреної психологічної допомоги при психоемоційному	Знати основні випадки при яких необхідне надання екстреної	Вміти вибирати правильну тактику та надавати невідкладну	Оволодіти навичками комунікації в кризових ситуаціях	Нести відповідальність за вибір тактики надання екстреної психологічної

	стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах: розпізнавання випадків, що потребують невідкладної психологічної допомоги і вибір тактики надання допомоги, у тому числі невідкладної	психологічної допомоги. Знати основні тактики надання екстреної психологічної допомоги	психологічну допомогу при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах		допомоги та за результати відповідної допомоги
ФК 11	Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги	Мати спеціалізовані знання про людину, гендерні та вікові особливості перебігу психічних процесів та особливостей особистості	Вміти обирати методи та виконувати психодіагностичне обстеження з урахуванням віку, статі, наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється	Обґрунтовано формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медико-психологічного обстеження з урахуванням віку, статі, наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється	Нести відповідальність за якість виконання психодіагностичного дослідження з урахуванням віку, статі, наявних системо-ціннісних орієнтирів культури та медико-психологічних знань про суспільства, членом якого пацієнт являється
ФК 12	Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги	Мати глибокі знання в галузі інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності в процесі надання психологічної допомоги	Вміти використовувати інформаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
ФК 13	Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	Знати актуальні алгоритми та стандартні схеми психологічної допомоги	Вміти застосовувати діючі алгоритми та стандартні схеми психологічної допомоги	Здатність до пояснення хворим та їх родичам діючих алгоритмів та схем психологічної допомоги	Нести відповідальність за неправильне застосування алгоритмів та схем психологічної допомоги
ФК 14	Здатність до використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії	Схеми моно- та комбінованої схеми медикаментозної терапії	Здатність пояснювати необхідність застосування моно- і комбінованих схем медикаментозної терапії	Здатність пояснювати необхідність застосування моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії	Нести відповідальність за неправильне застосування моно- і комбінованих схем комплексного лікування з використанням медикаментозної терапії
ФК 15	Здатність проводити експертну оцінку психологічного стану особистості(медико-соціальна, військово-лікарська, психологопсихіатрична, судово, медико-педагогічна експертиза)	Знати основні критерії експертної оцінки психологічного стану особистості	Вміти проводити експертну оцінку психологічного стану особистості(медико-соціальна, військово-лікарська, психологопсихіатрична, судово, медико-педагогічна експертиза)	Здатність застосовувати комунікативні навички при проведенні експертної оцінки психологічного стану особистості	Нести відповідальність за неправильне проведення експертної оцінки психологічного стану особистості
ФК 16	Участь у плануванні та проведенні медико-психологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників(планування заходів щодо організації медикопсихологічної допомоги населенню на підставі аналізу епідеміологічних досліджень стану психологічного та психосоматичного здоров'я населення; проведення бесід, лекцій, поширення інформаційних матеріалів)	Знати дані епідеміологічних досліджень стану психічного та психосоматичного здоров'я населення	Вміти проводити бесіди, лекції, поширювати інформаційні матеріали при проведенні медико-психологопрофілактичної та психоосвітньої роботи серед населення	Здатність обирати правильний стиль спілкування та використовувати комунікативні навички при проведенні бесід та лекцій	Нести відповідальність за неправильне планування та проведення медико-психопро
ФК 17	Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення(індивідуальне, сімейне, популяційне)	Знати методи оцінки здоров'я населення; фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я населення; заходи профілактики негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення. Знати соціально-економічні та біологічні детермінанти, які впливають на здоров'я населення; види	Вміти оцінити стан здоров'я населення, стан навколишнього середовища та негативні фактори впливу на здоров'я. Вміти оцінювати зв'язок та вплив соціально-економічних та біологічних чинників на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції здоров'я. Вміти планувати профілактичні заходи для попередження	Формувати висновки щодо стану здоров'я населення, на підставі даних про зв'язок з факторами навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант та вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо проведення профілактичних заходів. Взаємодія з фахівцями	Нести відповідальність за своєчасні висновки щодо стану здоров'я населення на підставі даних негативного впливу факторів навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант, за своєчасне внесення пропозицій щодо проведення відповідних профілактичних заходів

		та методи профілактики для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп. Знати принципи формування груп ризику, часу та факторів ризику	негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп	санітарно-гігієнічного профілю та керівниками підприємств, установ та відповідних відомств з питань охорони природи, навколишнього середовища	
ФК 18	Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога	Мати спеціалізовані знання про етику та деонтологію в роботі лікаря-психолога	Проводити психоконсультативну та психокорекційну роботу з урахуванням етико-деонтологічних норм	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки, щодо результатів своєї роботи з урахуванням етико-деонтологічних норм	Нести відповідальність за результати прийнятих рішень
ФК 19	Знання правових підстав роботи лікаря в Україні	Знати зміст та суть нормативно-правових документів, що регулюють роботу лікаря	Вміти керуватися нормативно-правовими документами в практичній діяльності	Отримувати необхідну інформацію з визначених джерел щодо правових основ медико-психологічної допомоги	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо застосування тих чи інших технологій в медико-психологічній допомозі

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН 2. "Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації. ПРН 3. Мати достатні знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мови, як усно так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.

ПРН 4. Знати основи інформаційних і комунікаційних технологій та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

ПРН 5. Знати та застосовувати отримані теоретичні знання та практичні навички в професійній діяльності.

ПРН 6. Знати свої професійні обов'язки, вміти визначити мету та завдання при їх виконанні, нести відповідальність за якісне виконання поставлених завдань

ПРН 15. Спланувати та провести психоосвітню, просвітницьку та профілактичну роботу серед населення.

ПРН 17. Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження. Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища. Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів до збереження та охорони навколишнього середовища. Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.

ПРН 18. Оцінювати вплив навколишнього середовища, соціального оточення та умов життя на стан здоров'я населення.

ПРН 19. Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки. Формувати достатній рівень правової культури необхідний для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

ПРН 22. Дотримуватись етико-деонтологічних принципів в професійній діяльності лікаря

ПРН 23. Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей, організувати індивідуальну фахову діяльність (тайм менеджмент, розподіл пріоритетів та ін).

ПРН 24. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.

ПРН 25. Обирати конструктивні та ефективні стратегії соціальної взаємодії.

ПРН 26. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.

Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

ПРН 28. Виконувати стандартні процедури та методики.

ПРН 29. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів медико-психологічної допомоги.

Результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Виробничої практики з медичної психології».

Згідно з вимогами до другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Медична психологія» студенти повинні

Знати:

- етіологічні та патогенетичні фактори захворювання;
- класифікацію типової клінічної картини;
- план обстеження та аналіз даних лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювань;
- принципи лікування, реабілітації та профілактики
- алгоритм постановки діагнозу;
- алгоритм надання екстренної допомоги при основних невідкладних станах;
- диференційну діагностику та алгоритм постановки попереднього діагнозу при типовому перебігу хвороб
- принцип організації надання медико-психологічної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні, Основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини;
- визначення психоконсультативної та психокорекційної стратегії щодо проблем конкретного пацієнта: тривожності й страху, депресії, втрати особистісного сенсу, порушенням працездатності, самостійності, комунікативними проблемами, труднощами адаптації тощо.

Вміти:

- встановлювати психологічний контакт з хворим;
- проводити психологічне дослідження і виявляти психологічні і соціальні чинники, що провокують психічний розлад;
- виявляти відхилення в психічній діяльності хворого;
- визначати необхідний обсяг психодіагностичних методик для проведення різних видів медико-психологічних експертиз;
- усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній і культурний рівень;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи;
- удосконалювати навички інтерпретації лабораторних і інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині, основних дитячих хвороб, основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;
- удосконалювати навички обґрунтування і формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи, основних дитячих хвороб, основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару; навчитися:
- визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- ілюструвати прикладами закономірності та особливості функціонування та розвитку психічних явищ;
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;
- пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності; приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення дисципліни представлена одним модулем, що є змістовим.
На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

Опис навчального плану з виробничої практики

Структура виробничої практики	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних				
		лекцій	практичних			
		90 годин/ 3 кредитів	-			
Модуль 1. Змістовий модуль. Основні обов'язки та професійні дії лікаря-психолога		-				Диференційований залік

Примітка: 1 кредит ЄКТС - 30 год.

Аудиторна навантаження - 66.7%, СРС - 33.3%.

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря-психолога

Тема 1. Принципи організації медико-психологічної допомоги відповідно до основ законодавства України з охорони здоров'я.

Тема 2. Клініко-психопатологічна та клініко-феноменологічна оцінка стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару.

Тема 3. Визначення діагностичних патопсихологічних реєстр-синдромів.

Тема 4. Повний багатовісєвий функціональний діагноз відповідно до МКХ-10 з урахуванням патопсихологічної феноменології, її нозологічної і синдромологічної специфіки, діагностичного та експертного значення.

Тема 5. Скринінгова діагностика, диференційна діагностика і тактика стаціонарного лікування афективних, невротичних та стресорних розладів.

Тема 6. Психокорекція та психотерапія пацієнтів стаціонару різного профілю за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта.

Тема 7. Сучасні методи психогігієни і реабілітації в роботі з пацієнтами соматичних та психіатричних, психосоматичних стаціонарів.

Тема 8. Психопрофілактика серед осіб груп ризику (нездоровий спосіб життя, ризикова поведінка, наявність тяжкого соматичного або психічного розладу в особистому/сімейному анамнезі).

Тема 9. Медико-психологічна допомога пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті.

Тема 10. Правові, біотичні та деонтологічні особливості роботи лікаря-психолога у психологічному супроводі госпітального терапевтичного процесу в лікувально-профілактичних закладах загально-соматичної, неврологічної, психосоматичної та психіатричної практики.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин			
	усього	лекцій	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5
Модуль 1. Структура та основні завдання догляд та психологічного спостереження за хворими в загальній системі лікування хворих терапевтичного профілю				
Тема 1. Принципи організації медико-психологічної	10	-	6	4

допомоги відповідно до основ законодавства України з охорони здоров'я. СРС Особливості ведення документації.				
Тема 2. Клініко-психопатологічна та клініко-феноменологічна оцінка стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару. СРС Використання стандартизованих і нестандартизованих патофизиологічних методик для оцінки стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару.	10	-	6	4
Тема 3. Визначення діагностичних патофизиологічних реєстр-синдромів. СРС Підготовка звітної документації.	10	-	6	4
Тема 4. Повний багатовісєвий функціональний діагноз відповідно до МКХ-10 з урахуванням патофизиологічної феноменології, її нозологічної і синдромологічної специфіки, діагностичного та експертного значення.	10	-	6	4
Тема 5. Скринінгова діагностика, диференційна діагностика і тактика стаціонарного лікування афективних, невротичних та стресорних розладів. СРС Патопсихологічне дослідження хворого з афективними, органічними та особистісними розладами.	10	-	6	4
Тема 6 Психокорекція та психотерапія пацієнтів стаціонару різного профілю за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта. СРС Визначення мети і завдання психологічного консультування, структури та основних процедур консультативного процесу, особливостей встановлення та технік підтримання контакту, правил складання психокорекційних програм для індивідуального і групового використання.				
Тема 7 Сучасні методи психогігієни і реабілітації в роботі з пацієнтами соматичних та психіатричних, психосоматичних стаціонарів.				
Тема 8 Психопрофілактика серед осіб груп ризику (нездоровий спосіб життя, ризикова поведінка, наявність тяжкого соматичного або психічного розладу в особистому/сімейному анамнезі). СРС Значення психологічних і психосоціальних факторів в етіології, патогенезі і патофизиології психічних і психосоматичних порушень.				
Тема 9 Медико-психологічна допомога пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті. СРС Обговорення змісту роботи психолога-консультанта з родичами й оточенням хворого, з медперсоналом.				
Тема 10 Правові, біотичні та деонтологічні особливості роботи лікаря-психолога у психологічному супроводі госпітального терапевтичного процесу в лікувально-профілактичних закладах загально-соматичної, неврологічної, психосоматичної та психіатричної практики. СРС Етико-правові та деонтологічні аспекти роботи лікаря-психолога.				
Разом за модуль	50	-	30	20
ПК - диференційований залік				
Усього за дисципліну				
Аудиторне навантаження становить 66,7%, СРС - 33,3%				

5. Теми лекцій

Лекції програмою не передбачені

6. Теми практичних занять

№ З/п	Зміст теми	Кількість годин
1	Принципи організації медико-психологічної допомоги відповідно до основ законодавства України з охорони здоров'я.	6
2	Клініко-психопатологічна та клініко-феноменологічна оцінка стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару.	6
3	Визначення діагностичних патопсихологічних реєстр-синдромів.	6
4	Повний багатовісьовий функціональний діагноз відповідно до МКХ-10 з урахуванням патопсихологічної феноменології, її нозологічної і синдромологічної специфіки, діагностичного та експертного значення.	6
5	Скринінгова діагностика, диференційна діагностика і тактика стаціонарного лікування афективних, невротичних та стресорних розладів.	6
6	Психокорекція та психотерапія пацієнтів стаціонару різного профілю за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта.	6
7	Сучасні методи психогігієни і реабілітації в роботі з пацієнтами соматичних та психіатричних, психосоматичних стаціонарів.	6
8	Психопрофілактика серед осіб груп ризику (нездоровий спосіб життя, ризикова поведінка, наявність тяжкого соматичного або психічного розладу в особистому/сімейному анамнезі).	6
9	Медико-психологічна допомога пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті.	6
10	Правові, біотичні та деонтологічні особливості роботи лікаря-психолога у психологічному супроводі госпітального терапевтичного процесу в лікувально-профілактичних закладах загально-соматичної, неврологічної, психосоматичної та психіатричної практики.	6
11	ПК - диференційований залік	6
	Всього:	

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття програмою не передбачені

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ З/п	Зміст теми	Кількість годин
1	Опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять, а саме:	6
2	Особливості ведення медичної документації.	6
3	Використання стандартизованих і нестандартизованих автопсихологічних методик для оцінки стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару.	6
4	Підготовка звітної документації.	6
5	Патопсихологічне дослідження хворого з афективними, органічними та особистісними розладами.	6
6	Визначення мети і завдання психологічного консультування, структури та основних процедур консультативного процесу, особливостей встановлення та технік підтримання контакту, правил складання психокорекційних програм для індивідуального і групового використання.	6
7	Значення психологічних і психосоціальних факторів етіології, патогенезу і патопластиці психічних і психосоматичних порушень.	6
8	Обговорення змісту роботи психолога-консультанта з родичами й оточенням хворого, з медперсоналом.	6
9	Етико-правові та деонтологічні аспекти роботи лікаря-психолога	6
10	ПК - диференційований залік	6

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

10. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів включає підготовку до практичних занять та опанування окремих завдань для самостійної роботи, що мають бути освоєні студентами як вхідний рівень знань до проведення практичних занять з дисципліни «Виробнича практика з медичної психології»; удосконалення навичок психодіагностичного обстеження хворого; опанування навичками інтерпретації результатів психодіагностичних методів дослідження; участь у проведенні клінічних розборів тематичних пацієнтів; моделювання клінічних тематичних ситуацій.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форма навчання: денна; або у строки, встановлені законодавством в умовах ситуації, яка склалась з Covid-19, форма навчання може бути змінена на дистанційну. Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Словесні: методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод, бліц-опитування, дискусії з проблемних ситуацій. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у відділеннях стаціонару та інших місцях проходження практики, демонстрація медичних карт стаціонарних хворих.

Практичні: збір анамнезу, фізикальне обстеження хворого, оцінка результатів клінічних та психодіагностичних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану лікування;

планування психодіагностичного дослідження, визначення його мети та завдання, розробка плану психокорекційної роботи відповідно до поставленої мети та специфіки цільової групи; ' вміння аналізувати та оцінювати її результати .

Видами навчальної діяльності здобувачів освіти згідно до навчального плану є:

- практичні заняття
- самостійна робота студентів

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, адже на практичних заняттях передбачається:

- обстеження та доповідь тематичного хворого;
- виконання практичних навичок;
- розв'язання ситуаційних задач;
- розгляд тестових завдань;
- аналіз результатів лабораторних, інструментальних та психодіагностичних обстежень;
- проведення психодіагностичної та психокорекційної роботи з пацієнтами.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється на кожному з практичних занять керівниками виробничої практики від профільної кафедри. Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей змістовного модуля. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення «Щоденика виробничої практики», який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівниками виробничої практики від бази та від університету. Після закінчення змістового модуля студент заповнює «Зведений цифровий звіт» про виконану роботу.

Для контролю рекомендується застосовувати такі засоби визначення рівня підготовки студентів: тестові завдання (для контролю теоретичної підготовки студента), розв'язування ситуаційних завдань (для оцінки уміння застосовувати теоретичні знання у конкретних ситуаціях), виконання практичних навичок. Поточний контроль проводиться також шляхом усного опитування й аналізу участі студента у загальній дискусії під час практичних занять. Знання студента з теми оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно «Положень про організацію навчального процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП».

Підсумковий контроль - диференційний залік.

Підсумковий контроль засвоєння практичного матеріалу з дисципліни «Виробнича практика з медичної психології» проводиться на останньому занятті у вигляді диференційованого заліку. Диференційований залік полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни на підставі усної/письмової відповіді (на контрольні питання, тестові питання; розв'язувані ситуаційних задач,) та виконання практичних навичок і ранжується в одну оцінку за виробничу лікарську практику з медичної психології в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики від бази практики (керівник з профільної кафедри медичної психології та психіатрії).

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю.

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати професійною термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань. Дає повні, розгорнуті відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій. Відповідає на додаткові запитання викладача.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної діяльності.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків, застосовує в практичній діяльності.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні навчально-дослідної роботи, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні практичної навички, або вправи, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні вправи, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання ситуаційних задач під час поточного та підсумкового контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який грамотно та в логічній послідовності дає відповіді на завдання до ситуаційної задачі, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обгрунтовано інтерпретує результати психодіагностичних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання до ситуаційної задачі, але допускає неточності, які швидко виправляє при уточнюючих питаннях викладача при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з незначними помилками, які несуттєво могли б вплинути на стан пацієнта, з незначними неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але при відповідях на питання до ситуаційної задачі допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта, призначення лікування може суттєво вплинути на стан пацієнта, при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта та призвести до погіршення стану.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає відповіді на одне з питань до ситуаційної задачі, не може зробити клінічне заключення при інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження, не володіє базовими знаннями та визначеннями, не знає відповіді на уточнюючі питання викладача.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %).

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%).

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв програмний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати професійною термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань. Дає повні, розгорнуті відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій. Відповідає на додаткові запитання викладача, володіє необхідними навичками і технікою їх виконання.

Оцінка «**задовільно**» який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки в його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Оцінювання виконання практичних навичок під час підсумкового контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляцій під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок та вірно з чітким формулюванням узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може демонструвати виконання практичної навички в цілому і робить узагальнюючі висновки з незначними помилками, які несуттєво впливають на клінічне заключення.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у виконанні маніпуляцій і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок. Допущенні неточності можуть суттєво вплинути на клінічне заключення.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не може демонструвати виконання практичної навички, зазнає труднощі при виконанні маніпуляцій, порушує порядок виконання і не може зробити клінічне заключення.

Оцінювання самостійної роботи студента

Самостійна робота студента оцінюється під час поточного контролю дисципліни. Оцінювання проводиться відповідно до завдань та кількості проведених маніпуляцій за традиційною оцінкою.

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який володіє клінічним мисленням та глибоко і всебічно розкриває проблему, логічно викладає основні питання, наводить приклади із сучасних медичних інформативних джерел. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить здатність аналізувати вивчений матеріал. Виконав максимальну кількість маніпуляцій, які були винесені у завдання до самостійної роботи.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно розкриває основні питання теми та їх медичне значення, але при цьому не виходить за межі підручника, методичних рекомендацій. Виконав більше мінімальної кількості маніпуляцій, які були винесені у завданнях до самостійної роботи, однак не досягнув максимального числа виконаних маніпуляцій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, який розкриває базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкриває її повністю, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою. Виконав мінімальну кількість маніпуляцій, які були винесені у завдання до самостійної роботи.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не може демонструвати виконання практичної навички, зазнає труднощі при виконанні маніпуляції, порушує порядок виконання і не може зробити клінічне заключення, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою. Виконав менше мінімальної кількості маніпуляцій, які були винесені у завдання до самостійної роботи.

Перелік питань для підсумкового контролю - диференційованого заліку з дисципліни:

1. Принципи організації медико-психологічної допомоги в Україні.
2. Закон України «Про психіатричну допомогу».
3. Наказ МОЗ України «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу».
4. Особливості ведення медичної документації.
5. Психологічне консультування як особлива форма психологічної допомоги.
6. Етичні принципи роботи психолога-консультанта.
7. Особистісно-орієнтоване консультування.

8. Гештальт-консультування.
9. Психоаналітичні техніки в консультуванні.
10. Поведінкове консультування.
11. Когнітивне консультування.
12. Мета і завдання психологічного консультування.
13. Структура та основні елементи консультативного процесу.
14. Проблема вибору консультативної тактики і критерії оцінки ефективності консультативної допомоги.
15. Психогігієна, самодопомога, супервізорство в роботі психолога-консультанта.
16. Консультативний контакт як особливий тип взаємодії.
17. Терапевтичний клімат як передумова встановлення консультативного контакту; фізичні та емоційні компоненти терапевтичного клімату.
18. Психологічний захист, види і роль у консультативному процесі.
19. Поняття опору в консультативній взаємодії, робота з опором.
20. Проблема переносу і контрпереносу в психологічному консультуванні.
21. Процес психологічного консультування.
22. Визначення та оцінка проблеми пацієнта.
23. Вибір тактики, планування консультативного процесу.
24. Особливості завершення консультативного контакту.
25. Процедури і техніки консультування.
26. Методи психодіагностики в консультуванні.
27. Структура патопсихологічного дослідження.
28. Патопсихологічне дослідження хворого з афективними розладами.
29. Патопсихологічне дослідження хворого з органічними розладами.
30. Патопсихологічне дослідження хворого з особистісними розладами.
- 31.40. Патопсихологічне дослідження хворого з психогенними розладами.
32. Сім'я у психологічному консультуванні.
33. Дослідження і консультування клієнтів з соматичними і психосоматичними розладами; моделі взаємодії "лікар — пацієнт (клієнт) — консультант".
34. Дослідження і консультування вагітних жінок, породіль, жінок після переривання вагітності.
35. Дослідження і консультування пацієнтів з сексуальними проблемами.
36. Дослідження і консультування хворих на алкоголізм і наркоманію.
37. Дослідження і консультування тривожних і фобічних пацієнтів.
38. Дослідження і консультування ворожо налаштованих та агресивних клієнтів.
39. Дослідження і консультування клієнтів з депресією та суїцидними намірами.
40. Дослідження і консультування інвалідів, невиліковних хворих і вмираючих.
41. Особливості проведення консультативної роботи в соматичній клініці.
42. Дослідження і консультування перед оперативним втручанням і після нього.
43. Консультування родичів хворого.
44. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.
45. Психопрофілактика серед осіб груп ризику (нездоровий спосіб життя, ризикова поведінка, наявність важкого соматичного або психічного розладу в особистому/сімейному анамнезі).

Перелік та оцінювання вмінь та практичних навичок для підсумкового модульного контролю

Змістовий модуль. Основні обов'язки та професійні дії лікаря-психолога

№ з/п	Вміння та практичні навички
1.	Планування й організації патопсихологічних досліджень на основі нормативної бази професійної діяльності лікаря-психолога, а саме відповідно до основ законодавства України з охорони здоров'я, зокрема, Закону України «Про психіатричну допомогу» та Наказу МОЗ України «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу».
2.	Проведення клініко-психологічного інтерв'ю відповідно до психосоматичного та психологічного стану здоров'я пацієнта (психологічна бесіда, збір психологічного анамнезу, мотивоване інтерв'ю).
3.	Визначення психологічних і психосоціальних факторів в етіології, патогенезі і патофізіології психічних і психосоматичних порушень з _використанням основних концепцій психосоматичних розладів.

4.	Скринінгова діагностика, диференційна діагностика (медико-психологічна, клінічна).
5.	Тактика стаціонарного лікування психічних розладів з використанням сучасних валідних методик.
6.	Клініко-психопатологічна та клініко-феноменологічна оцінка стану здоров'я пацієнтів соматичного та психіатричного стаціонару, з використанням стандартизованих і нестандартизованих патопсихологічних методик та визначенням діагностичних патопсихологічних реєстр-синдромів.
7.	Повний багатовісьовий функціональний діагноз відповідно до МКХ-10 з урахуванням патопсихологічної феноменології, її нозологічної і синдромологічної специфіки, діагностичного та експертного значення; використання всіх необхідних класів МКХ-10.
8.	Діагностика та надання невідкладної допомоги при саморуйнівній поведінці та психомоторному збудженні різної нозологічної приналежності.
9.	Психокорекція та психотерапія пацієнтів стаціонару різного профілю за допомогою опанованих психотерапевтичних методик та прийомів з урахуванням клінічних проявів і особистості пацієнта; сучасні методи психогігієни і реабілітації в роботі з пацієнтами соматичних та психіатричних, психосоматичних стаціонарів.
10.	Психологічний супровід лікувального процесу в стаціонарах загально-соматичної, неврологічної та психіатричної практики. Медико-психологічна допомога пацієнтам та їх родичам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті. Етико-правові та деонтологічні аспекти роботи лікаря-психолога.
	Всього:

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики від бази практики. До нього допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів не менше за мінімальну (72 бали), не мають невідпрацьованих занять. Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної підготовки - усна відповідь та оцінку практичних вмінь і навиків.

14. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Нарахування балів за дисципліну «Виробнича практика з медичної психології» проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ПрАТ ВНЗ МАУП. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів) та бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів), що виставляється при оцінюванні знань студента відповідно до переліку питань, визначеного програмою курсу.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали програму виробничої практики, мають належно оформлені звітні документи (Щоденник і Зведений цифровий звіт за кожний змістовий модуль) та отримали за поточну діяльність мінімальну кількість балів - 72.

Підсумковий контроль передбачає оцінку вмінь і практичних навичок (з переліку, наведеного в розділі 12) і вирішення двох ситуаційних завдань. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового модульного контролю з виробничої практики з медичної психології - 80, при цьому:

- практичні навички - 60 балів.

Кількість балів за засвоєння практичних вмінь та навичок наведено в розділі 12.

- ситуаційні завдання/відповідь на теоретичні питання - 20 балів.

Всього - 80 балів.

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів. Ситуаційні завдання повинні бути підготовлені керівниками практики від університету заздалегідь із бази ситуаційних завдань, які використовуються на профільних кафедрах при поточному навчанні студентів. Замість ситуаційних завдань можуть використовуватись інші форми тестового контролю, письмова або усна відповідь на теоретичні питання.. Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі профільних кафедр по кожному модулю вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів , яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни - 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

Бали за диференційований залік та поточну успішність студентів по кожному модулю деканат вносить у програму Контингент і проводить ранжування. Ранжування проводять на підставі отриманих балів з кожного модуля за виробничу практику та вираховується середній арифметичний бал за дисципліну, який виставляє відповідальна кафедра в залікову книжку студенту.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Шкала оцінювання: Національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	Для заліку
	A	відмінно	зараховано
	B	добре	
	C		
	D	задовільно	
	E	задовільно	
	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Матеріали для методичного забезпечення основного етапу заняття: медичні карти стаціонарного хворого, набори психодіагностичних методів дослідження, тестові завдання, ситуаційні задачі, список практичних навичок.

2. Матеріали для заключного етапу заняття: питання до диференційованого заліку, клінічні ситуаційні задачі, перелік практичних навичок.

3. Матеріали для методичного забезпечення самопідготовки студентів: накази МОЗ України; навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.

16. Рекомендована література Базова література

Основна:

1. Н.Г. Пшук, Л.В. Стукан, Н.П. Кирилюк. Навчально-методичний посібник «Психологічне консультування та психокорекція», Вінниця.: ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2018- 514 с.
2. Митник, О. Я. Психологічне консультування : навч. - метод. посібник / О. Я. Митник, І. В. Томаржевська. - К. : Видавничий дім "Слово", 2016. - 128 с.
3. Максименко, С.Д. Практикум із групової психокорекції : підручник / С. Д. Максименко, О. О. Прокоф'єва, Я. В. Цехмістер, О. В. Кочкурова. - К. : Вид-дім "Слово", 2015. - 752 с.
4. Панок В.Г. Психологічне консультування: теорія та практика: навч.-метод. посібник / В.Г.Панок, І.Зварич, Я.В. Чапак, О.М.Чернописький. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. - 272.
5. Терлецька,Л.Г. Тілесно-орієнтований тренінг : навч. посібник / Л. Г. Терлецька. - Вид. 2- ге. - К. : Видавничий дім "Слово", 2017. - 104 с.
6. Самошкіна Л. М. Основи психологічного консультування: навчальний посібник /за ред. чл.-кор. АПН України, проф. Е. Л. Носенко. - Д: Вид-во ДНУ, 2011. - 332 с.

Допоміжна:

2. Внутрішні хвороби. Диференціальний діагноз і лікування хворих / Є.О. Воробйов, М. А. Дудченко, В. М. Ждан, Г. В. Вовченко. - Укр. мед. стомат. академія — Полтава: Дивосвіт, 2004. — 362 с.
3. Сучасні класифікації та принципи формулювання діагнозів у клініці внутрішніх хвороб: навч. посіб. / О.О. Абрагамович, Є.С. Абрагамович, У.О. Абрагамович, О.В. Бродик, І.О. Винник-Жураєва. — Львів. нац. мед. ун-т ім. Д.Галицького, Львів, обл. благод. фонд "Надії нації". — Л.: ПП "Кварт", 2005. —322с
4. Артеріальні гіпертензії в сучасній клінічній практиці: Навч. посіб. / О.І. Дядик, А.Е. Багрій, В.Б. Гнилицька, А.Л. Христуленко, О.І. Карпенко Центр, метод. каб. з вищ. мед. освіти МОЗ України, Донец. держ. мед. ун-т ім. М.Горького. — Донецьк: Вебер, 2006. — 124 с. •
5. Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів: довід.-посіб. / Ред.: Ю.М. Мостовий; Вінницький нац. мед. ун-т ім. М.І.Пирогова. 9-е вид., доповн. і переробл. — Вінниця: ДП "ДКФ", 2007. — 479 с.
6. Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевтичній практиці / Є.М. Стародуб, О.Є. Самогальська, Б.І. Рудик, Ф.А. Зверхшановський, Л.П. Мартинюк, Н.І. Ярема, С.Є. Шостак, О.І. Криськів. — Т.: ТДМУ "Укрмедкнига", 2008. — 195 с.
7. Хірургічні хвороби: Підручник / За ред. проф. П.Г. Кондратенка. - Х.: Факт, 2006. - 816 с. 16. Хірургія дитячого віку / За ред. проф. В.І. Сушко. - К: Здоров'я, 2002. - 704 с.
8. Практичні навички з оперативної хірургії: Навч. посіб. / Ю.Т. Ахтемійчук, В.П. Пішак, О.М. Слободян, О.В. Цигикало. — Чернівці: Місто, 2005. — 152с.
9. Хірургічні хвороби у практиці сімейного лікаря: Навч.-метод. посіб. / С.І. Іващук, О.І. Іващук. — Чернівці: Буков. держ. мед. ун-т, 2005. — 352 с.
10. Посібник з еталонів техніки лікарських маніпуляцій і практичних навичок із загальної хірургії / В.В. Скиба, В.В. Поканевич, О.В. Іванько, А.С. Карпенко, С.Й. Хмельницький, В.Я. Стаднік, А.К. Петров; Акад. наук Вищої школи України, Київ. мед. ун-т УАНМ. — К., 2007. — 141с.
11. Невідкладні стани в хірургії: підручник / І.В. Роздольський. — 2-ге вид., стер. — К.: Медицина, 2009. — 144с.
12. Невідкладні стани в педіатрії: навч. посіб. / Р.]. Поцюрко, Л.С. Леськів, М.М. Монастирська, І.В. Пітула, О.Я. Соловей. — К.: Медицина, 2009. — 192 с.

17. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<https://maup.com.ua/>(сайт університету)

<https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/biblioteka.html>(Електронна адреса сайту бібліотеки університету)

<http://psy.vn.ua/> (підбірка статей психологів)

<http://www.library.univ.kiev.ua/> (Наукова бібліотека ім. М.Максимовича).

<http://www.nbu.gov.ua/> (Національна бібліотека України).

<https://pidru4niki.com/> (навчальні матеріали онлайн)

<https://xn-80adi8aaufci8ixn-jlamh/testalex/subject/163> (база тестів для КРОК 2)

<http://www.mps.kh.ua> фаховий журнал «Медична психологія»